

PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2018)0203

Súčasná situácia a vyhliadky do budúcnosti pre odvetvie chovu oviec a kôz v EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 3. mája 2018 o súčasnej situácii a vyhliadkach do budúcnosti pre odvetvie chovu oviec a kôz v EÚ (2017/2117(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na odporúčania Európskeho fóra pre ovčie mäso, ktoré sa uskutočnilo v rokoch 2015 a 2016 pod záštitou Komisie,
- so zreteľom na štúdiu s názvom Budúcnosť odvetvia ovčieho a kozieho mäsa v Európe, ktorú dala vypracovať tematická sekcia B Európskeho parlamentu na žiadosť Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 19. júna 2008 o budúcnosti sektora chovu oviec a kôz v Európe¹,
- so zreteľom na hodnotenie opatrení SPP v sektore chovu oviec a kôz, ktoré vypracovala Komisia v roku 2011,
- so zreteľom na závery Rady z 19. júna 2017 týkajúce sa akčného plánu EÚ pre ľudí, prírodu a hospodárstvo,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. novembra 2017 o Akčnom pláne pre ľudí, prírodu a hospodárstvo²,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 29. júna 2017 s názvom Európsky akčný plán „jedno zdravie“ proti antimikrobiálnej rezistencii (COM(2017)0339),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu,
- so zreteľom na závery holandského ombudsmana v jeho správe z roku 2012 o prístupe vlády ku Q horúčke³ a v jeho štúdiu z roku 2017 o skúsenostiach, ktoré vláda získala

¹ Ú. v. EÚ C 286 E, 27.11.2009, s. 41.

² Prijaté texty, P8_TA(2017)0441.

³ <https://www.nationaleombudsman.nl/onderzoeken/2012/100>

z epidémie Q horúčky¹,

- so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A8-0064/2018),
- A. keďže odvetvie chovu oviec a kôz sa vo väčšine EÚ vyznačuje nízkou ziskovosťou a príjmami, ktoré patria medzi najnižšie v EÚ, a to najmä vzhľadom na vysoké prevádzkové a regulačné náklady, ktoré sú niekedy vyššie ako predajné ceny, a veľké administratívne zaťaženie, čo mnohých poľnohospodárov čoraz častejšie vedie k rušeniu výroby;
 - B. keďže nerovnováhy v potravinovom reťazci zvyšujú zraniteľnosť týchto odvetví a keďže Komisia doteraz nedokázala prijať potrebné regulačné opatrenia, ktoré Európsky parlament požadoval v tejto súvislosti;
 - C. keďže je nemožné zriadiť a udržiavať chov oviec a kôz bez zaručených stabilných príjmov pre poľnohospodárov;
 - D. keďže chov oviec a kôz v Európe má sezónny charakter, na rozdiel od niektorých iných regiónov sveta, ktoré môžu udržiavať úplný cyklus chovu a produkcie počas celého roka; keďže vysoká sezónnosť môže poľnohospodárov a výrobcov uvrhnúť do hospodárskej neistoty;
 - E. keďže obe odvetvia majú potenciál vytvoriť a udržať zamestnanosť v znevýhodnených oblastiach, ako sú odľahlé a horské regióny;
 - F. keďže chov oviec a kôz predstavujú významný potenciál pre rozvoj a zamestnanosť v mnohých zraniteľných vidieckych a prímestských oblastiach, najmä prostredníctvom predaja ovčieho a kozieho mäsa a vysokokvalitných mliečnych výrobkov, ktoré je možné umiestniť na trh prostredníctvom krátkych a miestnych dodávateľských reťazcov;
 - G. keďže chovatelia oviec narážajú na ťažkosti pri hľadaní kvalifikovanej, a niekedy aj nekvalifikovanej pracovnej sily;
 - H. keďže chov oviec a kôz je súčasťou kultúrneho dedičstva mnohých členských štátov a zabezpečuje vysoko kvalitné tradičné výrobky;
 - I. keďže odvetvie chovu oviec a kôz musí zabezpečiť najprísnejšie normy na svete, pokiaľ ide o bezpečnosť potravín, zdravie a dobré životné podmienky zvierat a rešpektovanie životného prostredia;
 - J. keďže chov oviec a kôz zohráva dôležitú úlohu pri zabezpečovaní environmentálnej udržateľnosti, najmä ak sa zakladá na pasení, pretože je prítomný v 70 % geograficky znevýhodnených oblastí EÚ vrátane izolovaných a relatívne neprístupných oblastí a prispieva k zachovaniu krajiny a biodiverzity (vrátane miestnych pôvodných plemien) a k boju proti erózii pôdy, hromadeniu nežiaducej biomasy, poškodeniam hrádzí

¹ <https://www.nationaleombudsman.nl/onderzoeken/2017030-onderzoek-naar-de-lessen-die-de-overheid-uit-de-qkoorts-epidemie-heeft>

a kanálov, lavínam a požiarom lesov a krovín;

- K. keďže chov oviec a kôz je významným spoločensko-hospodárskym príspevkom k vidieckym oblastiam Európy tým, že udržiava poľnohospodársku činnosť a zamestnanosť v znevýhodnených oblastiach a dodáva vysokokvalitné tradičné výrobky;
- L. keďže generačná obnova poľnohospodárov sa musí zlepšiť, aby sa zaručilo prežitie tohto druhu chovu a pomohlo zastaviť rýchle vyľudňovanie v mnohých vidieckych regiónoch, kde sú základné služby a služby na podporu rodiny vzácne, čo má dôsledky najmä pre ženy, ktoré vykonávajú významnú a často neviditeľnú prácu v tomto odvetví;
- M. keďže tieto sektory ponúkajú priaznivé prostredie a príležitosti pre mladých ľudí, ktorí chcú začať s poľnohospodárstvom v štruktúrach osobného rozsahu – čo zahŕňa nízku úroveň kapitalizácie, dobre rozvinuté kolektívne organizácie, vzájomnú pomoc a družstvá so zariadeniami na spoločné používanie – alebo založiť podnik;
- N. keďže priemerný vek chovateľov oviec a kôz stúpa a chýba prenos vedomostí medzi generáciami, čo brzdí hladké fungovanie oboch sektorov, ktoré zostávajú zraniteľné z hľadiska nedostatku zručností a vedomostí v budúcnosti; keďže chovateľom a výrobcami kvalitných spracovaných výrobkov, ako sú tradičné syry, často chýbajú potrebné zručnosti v oblasti marketingu a predaja, ktoré sú nevyhnutné na uvedenie ich výrobkov na trh pútavým spôsobom;
- O. keďže väčšina oviec a kôz v EÚ sa chová v extenzívnych chovných podmienkach, napríklad na pastvinách; keďže v niektorých členských štátoch sa tieto odvetvia spoliehajú na intenzívny model chovu kôz a oviec;
- P. keďže tieto sektory prispievajú k ochrane oblastí s vysokou ekologickou hodnotou alebo s vysokou prírodnou hodnotou (HNV), ako sú pasienky a extenzívne pasienky, pasienky porastené drevinami a ďalšie druhy lesopasienkov alebo pasienky typu *dehesa*, ako aj menej úrodná pôda, a takisto hrajú kľúčovú úlohu pri odstraňovaní podrastu;
- Q. keďže definícia trvalého trávneho porastu pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (EÚ) 2017/2393¹ nezahŕňala vhodným spôsobom stredomorské trávne porasty s viacročnými drevinami, ako sú pasienky typu *dehesa* a ďalšie ekosystémy spojené s agrolesníctvom, čo viedlo k zníženiu plochy oprávnenej na priamu pomoc a k penalizovaniu poľnohospodárov v týchto oblastiach;
- R. keďže pastierstvo je tradičnou činnosťou extenzívneho chovu zvierat, ktorá sa vykonáva

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2393 z 13. decembra 2017, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), nariadenie (EÚ) č. 1306/2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky, nariadenie (EÚ) č. 1307/2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a nariadenie (EÚ) č. 652/2014, ktorým sa stanovuje hospodárenie s výdavkami týkajúcimi sa potravinového reťazca, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, ako aj zdravia rastlín a rastlinného rozmnožovacieho materiálu (Ú. v. EÚ L 350, 29.12.2017, s. 15).

najmä v horských regiónoch, pričom umožňuje rozvoj na územiach, ktoré sú ťažko prístupné alebo obrábatel'né strojnami a majú nízku agronomickú hodnotu, a teda im umožňuje udržiavať hospodársku činnosť;

- S. keďže sezónny presun zvierat je súčasťou poľnohospodárskych postupov v niektorých členských štátoch;
- T. keďže súčasná spoločná poľnohospodárska politika (SPP) stanovuje podporu na rozličné autochtónne plemená oviec a kôz;
- U. keďže tieto plemená sa dobre prispôbili miestnemu prostrediu a zohrávajú významnú úlohu pri zachovávaní biodiverzity a prirodzenej rovnováhy v ich biotopoch;
- V. keďže pôvodné plemená sú oveľa lepšie prispôbené miestnym podmienkam a prvkom;
- W. keďže od 80. rokov 20. storočia ubudlo 25 miliónov oviec a keďže za posledných 17 rokov výroba klesla o viac ako 20 %;
- X. keďže spotreba ovčieho a kozieho mäsa v posledných rokoch výrazne poklesla, v prípade ovčieho mäsa z 3,5 kg na osobu v roku 2001 na 2 kg v súčasnosti, a keďže tento klesajúci trend pokračoval rýchlym tempom aj v roku 2017, najmä medzi mladými ľuďmi;
- Y. keďže trh s kozím mäsom v Európe je jedinečný v tom, že výroba sa vo veľkej miere koncentruje v Grécku, Španielsku a Francúzsku, zatiaľ čo spotreba je zvlášť významná v Portugalsku, Taliansku a Grécku;
- Z. keďže výroba kozieho mäsa z kozliat alebo dospelých vyradených zvierat je sezónna a je vedľajším produktom výroby mlieka, ktorá je ovládaná malým počtom subjektov, pričom jeho predajná cena nie je dostatočná na odmenenie poľnohospodárov;
- AA. keďže obmedzená prítomnosť kozieho mäsa v miestach predaja predstavuje stratu viditeľnosti a tým aj zníženie spotreby zo strany spotrebiteľov;
- AB. keďže odvetvie chovu oviec a kôz tvorí 3 % európskej výroby mlieka a 9 % európskej výroby syra a keďže spolu v Európskej únii zamestnáva 1,5 milióna ľudí;
- AC. keďže konzumácia kozieho mlieka a kozieho syra sa v posledných rokoch výrazne zvýšila vo viacerých členských štátoch;
- AD. keďže produkcia ovčieho mäsa v EÚ dosahuje len približne 87 % dopytu na trhu, pričom dovoz z tretích krajín, predovšetkým z Nového Zélandu, znižuje konkurencieschopnosť výrobkov z EÚ v najcitlivejších obdobiach roka (Veľká noc a Vianoce), ale aj počas zvyšnej časti roka, keďže Nový Zéland a Austrália sú významnými vývozcami ovčieho mäsa;
- AE. keďže v posledných rokoch Nový Zéland zvýšil vývoz čerstvého alebo chladeného mäsa a znížil svoj tradičný vývoz mrazeného mäsa, čo má väčší vplyv na trh EÚ s čerstvým mäsom a ústi do nižších cien platených európskym výrobcom; domnieva sa, že uvedené sa musí zohľadniť v nadchádzajúcich rokovaniach o dohode o voľnom obchode s Novým Zélandom;

- AF. keďže v mnohých prípadoch výrobcovia z EÚ nekonkurujú za rovnakých podmienok dovozu z tretích krajín, ktoré často majú menej prísne kvalitatívne normy, regulačné požiadavky a environmentálne normy;
- AG. keďže odvetvie chovu oviec a kôz je citlivé, malo by byť v rámci prebiehajúcich rokovaní o dohode o voľnom obchode medzi Európskou úniou a Novým Zélandom, resp. Austráliou chránené, alebo by sa malo z týchto obchodných dohôd celkom vylúčiť;
- AH. keďže niektoré regióny v susedstve EÚ prejavujú záujem o ovčie a kozie výrobky z EÚ, čo predstavuje príležitosť pre výrobcov v EÚ, ktorú zatiaľ, žiaľ, nevyužívajú v plnej miere;
- AI. keďže brexit by mohol vyvolať významné zmeny v obchode s ovčím mäsom v rámci EÚ vzhľadom na to, že Spojené kráľovstvo je hlavným výrobcom a hlavným vstupným miestom pre dovoz z tretích krajín;
- AJ. keďže Spojené kráľovstvo dováža približne polovicu svojej trhovej kvóty pre ovčie mäso z Nového Zélandu a takmer dve tretiny z Austrálie a keďže EÚ nemôže náhle zrušiť svoje medzinárodné záväzky, čo prehlbuje neistotu spôsobenú brexitom;
- AK. keďže vlna z oviec a kôz je trvalo udržateľný, obnoviteľný a biologicky rozložiteľný zdroj pre textilný priemysel;
- AL. keďže vlna nie je uznaná ako poľnohospodársky výrobok podľa prílohy I k ZFEÚ, ale sa klasifikuje len ako živočíšny vedľajší produkt podľa nariadenia (EÚ) č. 142/2011;
- AM. keďže toto chýbajúce uznanie spôsobuje chovateľom oviec nevýhodu v porovnaní s inými poľnohospodármi, pretože vlna podlieha pri preprave prísnejším požiadavkám ako uznané poľnohospodárske výrobky a preto, že v prípade vlny nie sú možné trhové intervencie v rámci spoločnej organizácie trhu;
- AN. keďže chov oviec a kôz sú zo svojej povahy prevažne extenzívne, čo ústi do priameho kontaktu s voľne žijúcimi zvieratami, ktorých zdravotný stav nemožno zaručiť;
- AO. keďže v súlade s nariadením (ES) č. 999/2001 plán na boj proti klusavke viedol k 100 % zníženiu výmen plemenných zvierat, a keďže v prípade malých, pôvodných plemien viedla genotypizácia na klusavku k poklesu počtu samcov týchto plemenných zvierat až o 50 %;
- AP. keďže nedávne vypuknutia epidémií chorôb zvierat ukazujú, že výskyt ohniska v jednom členskom štáte môže predstavovať hrozbu pre celý európsky poľnohospodársky trh, keď sa vezme do úvahy niekoľko epidémií, ktoré zasiahli Európsku úniu a z ktorých niektoré, napríklad doteraz najväčšia epidémia Q horúčky, ku ktorej došlo v chovoch kôz medzi rokmi 2007 a 2011, mali dôsledky pre ľudské zdravie;
- AQ. keďže očkovanie oviec a kôz chráni stáda v členských štátoch pred cezhraničnými chorobami, obmedzuje riziko ďalšej nákazy medzi členskými štátmi a pomáha zmierniť dôsledky antimikrobiálnej rezistencie;
- AR. keďže podľa Európskeho akčného plánu „jedno zdravie“ proti antimikrobiálnej

rezistencii je imunizácia prostredníctvom očkovania nákladovo efektívnym zásahom v oblasti verejného zdravia v úsilí bojovať proti antimikrobiálnej rezistencii, a to napriek skutočnosti, že používanie antibiotík je v krátkodobom horizonte lacnejšie, a keďže sa v tomto pláne predpokladajú aj stimuly na zvýšenie využívania diagnostiky, antimikrobiálnych alternatív a vakcín;

- AS. keďže systém elektronickej identifikácie oviec a kôz efektívne zabezpečuje vysledovateľnosť zvierat, ale strata ušných značiek alebo neúmyselné zlyhania pri ich snímaní môžu viesť k sankciám, ktoré sú niekedy neprimerané;
- AT. keďže poľnohospodári majú ťažkosti pri uplatňovaní súčasných pravidiel identifikácie aj v prípade kozliat;
- AU. keďže ochrana určitých živočíšnych druhov, najmä veľkých mäsožravcov, podľa smernice o biotopoch (92/43/EHS), poškodzovanie ich prirodzených biotopov a znižovanie množstva a kvality ich prirodzenej koristi spolu s vyludňovaním vidieka a nedostatočnými investíciami do preventívnych opatrení zo strany členských štátov prispeli k významnému nárastu útokov dravcov na stáda oviec a kôz vo všetkých regiónoch, čo ešte zhoršilo už aj tak zúfalú situáciu, v ktorej sa nachádzajú niektoré poľnohospodárske podniky, a ohrozilo tradičné poľnohospodárstvo a pasienkový chov v mnohých oblastiach;
- AV. keďže predátory a veľké mäsožravce dosiahli dobrý stav ochrany v niektorých regiónoch Európskej únie;
- AW. keďže zavedenie možnosti zmeniť stav ochrany druhov v konkrétnych regiónoch by sa malo zohľadniť hneď, ako sa dosiahne želaný stav ochrany;
- AX. keďže chovatelia oviec a kôz sa musia vyrovnávať s veľkou mierou byrokracie a administratívnej záťaže vyplývajúcej nielen z SPP, ale aj z iných právnych predpisov EÚ, napríklad pravidiel, ktoré sa týkajú spracovania vedľajších živočíšnych produktov, ktoré nie sú určené na ľudskú spotrebu;
- AY. keďže trh s ovčím a kozím mäsom je veľmi rozdrobený a transparentnosť nahlasovania trhových cien je veľmi malá;
- AZ. keďže v niektorých členských štátoch existuje len veľmi málo bitúnkov, čo bráni rozvoju týchto sektorov;
- BA. keďže reštrukturalizácia bitúnkového priemyslu, dodržiavanie zdravotných predpisov a zníženie počtu zabitých zvierat v dôsledku obmedzenia chovu v mnohých regiónoch viedli k zániku hospodárskych nástrojov potrebných na pridanie hodnoty a udržanie miestnych dodávateľských reťazcov;
- BB. keďže okrem iných faktorov aj reštrukturalizácia bitúnkového priemyslu, opatrenia uplatňované v dôsledku „choroby šialených kráv“ a balík opatrení pre oblasť zdravia a hygieny viedli v mnohých členských štátoch k zániku rôznych nástrojov potrebných na prežitie priameho miestneho predaja a k nárastu nákladov na zabíjanie;
- BC. keďže mobilné zariadenia na dojenie a bitúcky, alebo opatrenia na zaistenie dostupnosti takýchto zariadení na mieste, sú dôležité a nevyhnutné na podporu produktivity chovu oviec a kôz;

- BD. keďže produktom z ovčieho a kozieho mäsa často chýba variabilita konečných produktov, ktorú je možné nájsť u iných druhov mäsa, čím sa stávajú menej atraktívne a menej vyhľadávané spotrebiteľmi;
- BE. keďže je potrebné zvýšiť pridanú hodnotu produkcie mäsa a zaviesť inovatívne, nové recepty, ktoré budú väčšmi prispôsobené spotrebiteľským návykom mladých ľudí;
- BF. keďže okrem poskytovania širokej škály mäsových, mliečnych a vlnených výrobkov spotrebiteľom v celej EÚ zohráva chov oviec a kôz veľmi dôležitú kultúrnu úlohu v mnohých spoločnostiach, keď sa oslavuje okrem iného v bulharskej tradícii *kukeri* a rumunskej tradícii *capra*;
- BG. keďže v mnohých členských štátoch rastie trh s miestnymi, ako aj ekologicky pestovanými poľnohospodárskymi produktmi, ktoré spĺňajú dopyt spotrebiteľov po transparentnosti a kvalite;
- BH. keďže v súlade s nariadením (EÚ) č. 1151/2012 a delegovaným nariadením (EÚ) č. 665/2014 môžu členské štáty používať nepovinný výraz kvality „horský výrobok“ s cieľom zvýšiť viditeľnosť výrobkov pochádzajúcich z chovu oviec a kôz v horských regiónoch;
- BI. keďže systémy kvality EÚ, najmä značky CHZO (chránené zemepisné označenie) a CHOP (chránené označenie pôvodu), poskytujú nástroje na väčšie zviditeľnenie, a tým lepšiu realizáciu výrobkov z chovu oviec a kôz na trhu;
- BJ. keďže niektorým členským štátom chýbajú štrukturálne politiky na rozvoj jedného alebo oboch sektorov, čo je prekážkou pre ich rozvoj;
- BK. keďže takéto politiky by mohli obsahovať odporúčania pre rôzne fázy, napríklad chov (výber plemena, produkcia baranov atď.), ako aj pre realizáciu na trhu;

Lepšia podpora

1. podporuje odporúčania, ktoré v roku 2016 uverejnilo Fórum pre ovčie mäso, ktoré sa konalo pod záštitou Komisie, najmä potrebu zaviesť environmentálnu platbu ako uznanie úlohy, ktorú zohráva odvetvie chovu oviec a kôz v poskytovaní verejných statkov, najmä ak je založené na extenzívnom pasení, pokiaľ ide o: zlepšovanie vlastností pôdy a zachovanie biodiverzity, ekosystémov, environmentálne hodnotných oblastí a kvality vody; predchádzanie zmene klímy, povodniam, lavínam, lesným požiarom a s tým spojenej erózii; a zachovanie vidieka a zamestnanosti; zdôrazňuje, že tieto odporúčania by mali platiť aj pre odvetvia kozieho mäsa a mliečnych výrobkov z ovčieho a kozieho mlieka;
2. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvážili stimuly pre poľnohospodárov, ktorí praktizujú sezónny presun zvierat;
3. podporuje zachovanie alebo, ak je to vhodné, zvýšenie dobrovoľnej viazanej pomoci na chov oviec a kôz a ďalšie príslušné opatrenia zamerané na obe odvetvia s diferencovanými subvenciami na pasúce sa stáda v rámci nadchádzajúcej reformy SPP s cieľom zastaviť odchod poľnohospodárov v EÚ z týchto odvetví, a to so zreteľom na vysokú mieru závislosti väčšiny odvetví spojených s chovom oviec a kôz od priamych platieb;

4. zdôrazňuje skutočnosť, že podľa dohody dosiahnutej v rámci rokovaní o nariadení (EÚ) 2017/2393 sa režim dobrovoľnej viazanej podpory zjednodušuje a objasňuje odstránením odkazov na kvantitatívne limity a na zachovanie výroby a ustanovením, že určité kritériá oprávnenosti a celkový rozpočet môžu členské štáty raz ročne revidovať;
5. vyzýva všetky členské štáty, aby rozšírili agroenvironmentálne platby na pasienky využívané na pasenie oviec a kôz a na podporu poľnohospodárov, ktorí zabezpečujú lepšie životné podmienky zvierat;
6. víta dohodu dosiahnutú v rámci rokovaní o nariadení (EÚ) 2017/2393, ktorá sa týka uznania osobitných charakteristík stredoziemských trávnych porastov, ako sú pasienky typu *dehesa*, s cieľom nájsť spravodlivejšie pravidlá oprávnenosti pôdy na priame platby a napraviť diskrimináciu extenzívneho pasenia a lesopasienkových systémov;
7. zdôrazňuje význam tohto typu pasienkov pre predchádzanie požiarom, ale konštatuje, že tieto zlepšenia sú pre členské štáty ešte stále nepovinné;
8. domnieva sa, že ostatné ekosystémy spojené s pasienkovým agrolesníctvom by v tomto ohľade nemali byť diskriminované, a žiada, aby sa prahová hodnota 50 % trávy v zalesnených oblastiach, ktorá je nevyhnutná na uplatnenie priamej platby na hektár, vypustila v prípade chovateľov kôz a oviec;
9. zasadzuje sa za povolenie primeraného pasenia v oblastiach ekologického záujmu, a to aj v suchých trávnych porastoch a trávnych porastoch nízkej kvality, ktoré sa nachádzajú v niektorých znevýhodnených oblastiach;
10. zdôrazňuje, že pasenie by sa nemalo povoliť, ak hrozí riziko poškodenia citlivých prírodných oblastí; v tejto súvislosti zdôrazňuje veľký význam prežúvavcov pri využití surovej vlákniny;
11. domnieva sa, že je potrebné poskytnúť výraznejšiu podporu mladým poľnohospodárom a novým účastníkom prostredníctvom priamej pomoci, ako aj politiky rozvoja vidieka, a to v súlade s vnútroštátnymi politikami, s cieľom zaviesť stimuly na založenie alebo prevzatie chovov oviec a kôz, keďže vysoký priemerný vek poľnohospodárov v sektoroch chovu hospodárskych zvierat vzhľadom na ich malú ziskovosť jednoznačne prekračuje aj priemerný vek v iných poľnohospodárskych profesiách a je jednou z kľúčových výziev pre udržanie života vo vidieckych oblastiach a zachovanie potravinovej bezpečnosti v Únii;
12. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vzali do úvahy špecifické problémy, ktoré načrtli organizácie zastupujúce ženy zamestnané v týchto sektoroch, a to prostredníctvom opatrení, ktoré okrem iného zlepšia ich viditeľnosť, podporia zainteresovanosť a spoluzodpovednosť a zavedú potrebné služby na podporu rodiny;
13. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali konkrétne programy, ktoré ženám pomôžu nájsť svoje miesto v týchto konkrétnych odvetviach, čo by mohlo významne prispieť k potrebnej generáčnej obnove v týchto odvetviach a k zachovaniu chovu oviec a kôz ako rodinného podniku;
14. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby venovali väčšiu pozornosť rozmanitosti genetických zdrojov v odvetviach chovu oviec a kôz, a to vzhľadom na ich význam pre produktivitu (plodnosť, početnosť vrhu atď.), kvalitu výrobkov a prispôsobenie sa

zvierat svojmu životnému prostrediu;

15. oceňuje línie podpory, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii na podporu pôvodných plemien a odlišnej kvality, ako je napríklad certifikácia ekologických výrobkov;
16. v tejto súvislosti zdôrazňuje, že ochrana miestnych a odolných plemien by sa mala zohľadniť v plánoch chovu zvierat;
17. zdôrazňuje význam pôvodných plemien oviec a kôz pre pasenie v alpskom regióne, keďže používanie iných plemien je prakticky nemožné;
18. vyzýva Komisiu, aby prijala opatrenia na zvýšenie podpory na zachovanie takýchto plemien oviec a kôz;
19. vyzýva na zvýšenú podporu pre organizácie výrobcov v odvetví chovu oviec a kôz;
20. berie do úvahy rozvoj subvencií v týchto odvetviach, ktorý je mimoriadne dôležitý v rámci úsilia o zvýšenie efektívnosti a konkurencieschopnosti výroby, zlepšenie kvality výrobkov a zvýšenie sebestačnosti EÚ v dodávkach ovčieho mäsa, čo sú všetko ciele, ktoré sú v súlade s cieľmi EÚ v oblasti rozvoja efektívnosti a zlepšovania kvality;

Propagácia a inovácia

21. vyzýva Komisiu, aby zvýšila podporu na výskum inovatívnych výrobných metód a technológií s cieľom posilniť konkurencieschopnosť odvetvia chovu oviec a kôz a na propagáciu mäsových, mliečnych a vlnených výrobkov na vnútornom trhu, pričom sa zdôraznia nielen tradičné výrobky, napríklad syry, ale aj novšie porciovanie mäsa s cieľom ponúkať produkty, ktoré zodpovedajú očakávaniam spotrebiteľov a dopytu na trhu; zároveň vyzýva Komisiu, aby podporovala pravidelnejšiu konzumáciu prostredníctvom informačných kampaní o varení a metódach prípravy prispôbených novým spotrebiteľom, a to aj v rozvíjajúcich sa susedných krajinách a na východných trhoch, s dôrazom na výživové a zdravotné prínosy ovčieho a kozieho mäsa;
22. považuje za nevyhnutné bojovať proti myšlienke, že jahňacina je náročná na varenie, a zvrátiť súčasný trend vyhýbania sa červenému mäsu;
23. zdôrazňuje, že úsilie o zvýšenie spotreby ovčieho a kozieho mäsa je nevyhnutné, ak sa má zvýšiť výroba v EÚ;
24. oceňuje úmysel Komisie vytvoriť osobitný rozpočtový riadok pre ovčie a kozie mäso a mliečne výrobky v nasledujúcich propagačných kampaniach spolufinancovaných Úniou;
25. zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na propagačné kampane zamerané na zvýšenie spotreby výrobkov z ovčieho a kozieho mäsa v celej EÚ;
26. žiada, aby sa koža a vlna zahrnuli medzi výrobky oprávnené na pomoc;
27. vyzýva Komisiu, aby koordinovala propagačné kampane na označovanie výrobkov z oviec a kôz značkami CHZO a CHOP s cieľom zvýšiť ich prítťažlivosť; požaduje vypracovať podrobnú štúdiu o trhových odbytiskách pre vlnu s cieľom zabezpečiť

väčšie hospodárske výnosy pre výrobcov;

28. povzbudzuje ďalšie členské štáty, aby zaviedli nepovinný výraz kvality „horský výrobok“, ako sa stanovuje v súčasných právnych predpisoch EÚ a ktorý slúži ako nástroj na zabezpečenie lepšej viditeľnosti výrobkov a informovanejšieho výberu pre spotrebiteľov;
29. zdôrazňuje, že je potrebné zaviesť značky záruky v prípade jahňaciny a kozľaciny, a to tak pre jednotlivých výrobcov, ako aj pre združenia výrobcov ako možných príjemcov podpory na odlišnú kvalitu; zdôrazňuje, že tieto značky musí schváliť príslušný miestny orgán v súlade s príslušnými právnymi predpismi a ustanoveniami, ktorými sa riadi používanie takýchto označení;
30. vyzýva na podporu celoeurópskych propagačných podujatí venovaných odvetviam chovu oviec a kôz, napríklad festivalov a podobných výročných podujatí, ako prostriedku na zvýšenie povedomia verejnosti o prínose týchto odvetví pre EÚ, životné prostredie a občanov;
31. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali využívanie vysokého potenciálu tradičných metód chovu oviec a kôz na agroturistiku;

Osvedčené postupy

32. vyzýva Komisiu, aby vytvorila podmienky pre rozvoj odvetvia ovčieho a kozieho mlieka, pričom umožní čo najväčšiu pridanú hodnotu v poľnohospodárskych podnikoch prostredníctvom vysokokvalitnej politiky v prospech výroby mliečnych výrobkov, ktoré sa predávajú hlavne prostredníctvom krátkych alebo miestnych dodávateľských reťazcov, v poľnohospodárskych podnikoch; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je dôležité, aby Komisia zabezpečila lepšie plnenie hygienických predpisov vo všetkých členských štátoch, a to aj s využitím Príručky pre správnu hygienickú prax vo výrobe remeselných syrov a mliečnych výrobkov, ktorú vypracovalo Európske združenie farmárskych a remeselných výrobcov syrov a mliečnych výrobkov (FACE) v spolupráci s Komisiou;
33. vyzýva Komisiu, aby zriadila online platformu zameranú na sektory chovu oviec a kôz s hlavným cieľom výmeny príslušných osvedčených postupov a údajov z členských štátov;
34. naliehavo žiada Komisiu, aby vypracovala usmernenia týkajúce sa osvedčených postupov pri uvádzaní výrobkov z oviec a kôz na trh, ktoré by potom mohli spoločne využívať členské štáty a profesijné organizácie;
35. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby venovali väčšiu pozornosť sektoru výroby a spracovania vlny, a to prostredníctvom podpory vykonávania programov na výmenu informácií a osvedčených postupov medzi účastníkmi v spracovateľskom reťazci vlny;
36. naliehavo vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť zavedenia výnimiek pre vlnu pri uplatňovaní nariadenia (ES) č. 1069/2009 a nariadenia (EÚ) č. 142/2011 o spracovaní živočíšnych vedľajších produktov vzhľadom na to, že ide o výrobok, ktorý nie je určený na ľudskú spotrebu;

Zlepšenie trhov

37. vyzýva Komisiu, aby predložila návrhy týkajúce sa transparentnosti cien v týchto odvetviach s cieľom poskytovať spotrebiteľom a výrobcovi informácie o cenách výrobkov;
38. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvážili možnosť harmonizácie opatrení týkajúcich sa jatočných tiel tak, aby odrážali skutočné náklady bez toho, aby sa to dotklo biodiverzity zabezpečovanej miestnymi plemenami, a zriadenie európskeho strediska pre monitorovanie cien a výrobných nákladov ovčieho a kozieho mäsa; zdôrazňuje význam monitorovania marží v celom potravinovom dodávateľskom reťazci vrátane veľkoobchodných cien;
39. upozorňuje, že statický alebo klesajúci dopyt a vyššia produkcia môžu viesť k nižším cenám pre výrobcov;
40. pripomína, že podľa článku 149 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 môžu výrobcovia ovčieho alebo kozieho mlieka zoskupení do organizácie výrobcov viesť spoločné rokovania o zmluve o najviac 33 % národnej produkcie a 3,5 % európskej produkcie; zdôrazňuje, že tieto prahové hodnoty boli stanovené predovšetkým pre výrobu surového kravského mlieka, a teda sú obmedzujúce a nedostatočne prispôbené výrobe malých preživavcov, najmä ak sa chcú poľnohospodári organizovať do združení miestnych organizácií výrobcov alebo organizácií výrobcov s viacerými odberateľmi, alebo ak čelia veľkej priemyselnej skupine;
41. žiada, aby sa stanovili presné ukazovatele, aby sa mohla podrobnejšie monitorovať výroba a spotreba kozieho mäsa a obchod s ním, pričom sa bude rozlišovať medzi dospelými jedincami a kozľatami;
42. domnieva sa, že v súlade s dohodou dosiahnutou v rámci nariadenia EÚ) 2017/2393 je v záujme zlepšenia konkurencieschopnosti a súčasnej nízkej produktivity týchto sektorov potrebné zlepšiť vyjednávaciu a trhovú silu výrobcov v potravinovom reťazci rozšírením režimu zmluvných vzťahov na chov oviec a kôz a na mäsové, ako aj mliečne výrobky prostredníctvom zriadenia organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií podobných organizáciám v iných odvetviach rastlinnej a živočíšnej výroby;
43. žiada, aby sa označovanie kvality ovčieho mäsa CHOP a CHZO zahrnulo pod takéto označovanie šunky, ako sa uvádza v článku 172 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, a to ako opatrenie riadenia ponuky s cieľom zvýšiť možnosti zosúladenia ponuky s dopytom;
44. konštatuje, že organizácie výrobcov alebo združenia organizácií výrobcov v sektore ovčieho alebo kozieho mlieka nemusia zohľadňovať záväzné limity podľa článku 149 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ak vykonávajú hospodársku činnosť (propagácia, kontrola kvality, balenie, označovanie alebo spracovanie) spoločne, a to v súlade s článkom 152 v znení nariadenia (EÚ) 2017/2393 ;
45. nabáda všetky členské štáty, ktoré ešte neposkytujú finančnú podporu na základe balíka predpisov týkajúcich sa mlieka aj sektorom ovčieho a kozieho mlieka, aby tak urobili;
46. domnieva sa, že treba zabrániť, aby sa výrobky z oviec a kôz predávali za ceny pod úrovňou výrobných cien;
47. vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi prešetrila dodávateľský reťazec ovčieho a kozieho mäsa (napr. rozlišovanie mäsa z dospelých zvierat a kozliat) s cieľom

- zaručiť, aby poľnohospodári dostávali spravodlivý výnos z trhu;
48. v tejto súvislosti zdôrazňuje význam priameho uvádzania výrobkov z oviec a kôz na trh;
 49. vyzýva Komisiu, aby podporovala podmienky umožňujúce výrobcovi a združeniam výrobcov priamy predaj, aby sa obmedzilo umelé zvyšovanie cien;
 50. podporuje rozvoj miestnych dodávateľských reťazcov v odvetví chovu oviec ako spôsob zvyšovania príjmov z chovu oviec a zlepšenia rovnováhy medzi ponukou a dopytom a vyzýva členské štáty a Komisiu, aby venovali osobitnú pozornosť svojim verejným politikám týkajúcim sa miestnych bitúnkov, ktoré sú mimoriadne dôležité pre rozvoj týchto miestnych dodávateľských reťazcov;
 51. pripomína, že výrobcovia môžu zaviesť opatrenia na reguláciu ponuky syra, a to aj z ovčieho alebo kozieho mlieka, s označením CHOP alebo CHZO v súlade s článkom 150 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013;
 52. víta skutočnosť, že tieto nástroje boli predĺžené aj po roku 2020 ako súčasť dohody dosiahnutej v rámci rokovaní o nariadení (EÚ) 2017/2393;
 53. domnieva sa, že je potrebné podporiť koncentráciu ponuky medzi poľnohospodármi v podnikoch, ako sú družstvá, ktoré posilnia ich vyjednávaciu silu v potravinovom reťazci, zvýšia hodnotu produkcie poľnohospodárov, ktorí sú členmi, a budú vykonávať opatrenia, ktoré povedú k úsporám nákladov alebo ktoré sa dajú len ťažko uskutočniť jednotlivo, ako sú inovácie a poradenstvo v oblasti chovu;
 54. nabáda orgány v tých členských štátoch, v ktorých profesijné organizácie v sektore chovu oviec a kôz preukázali vážny záujem vypracovať strednodobé a dlhodobé stratégie na rozvoj týchto odvetví, aby predložili návrhy na zlepšenie výberu plemien a realizácie výrobkov na trhu;
 55. žiada Komisiu a členské štáty, aby zaviedli programy podnecujúce výrobcov, aby vytvárali výrobné a marketingové združenia, aby výrobky uvádzali priamo na trh a aby vyrábali výrobky z ovčieho a kozieho mäsa a mlieka s mimoriadnymi vlastnosťami a označovali ich tak (napríklad produkty ekologickej poľnohospodárskej výroby alebo regionálne špeciality);
 56. vyzýva Komisiu, aby zmiernila administratívne požiadavky na otvorenie malých podnikov na výrobu syra v poľnohospodárskych podnikoch s chovom oviec a kôz, čím umožní poľnohospodárom zvýšiť pridanú hodnotu ich podnikov;
 57. naliehavo žiada Komisiu, aby zvažila ďalšie nástroje, ktoré môžu týmto odvetviam pomôcť čeliť krízam, vyrovnáť sa s celosvetovými výzvami a zabezpečiť ich udržateľný rozvoj;
 58. považuje za nevyhnutné mať pripravené nástroje na predchádzanie krízam a krízové riadenie v sektoroch oviec a kôz, aby bolo možné obmedziť výkyvy cien, zabezpečiť primeranú návratnosť pre výrobcov a priaznivé prostredie pre investície, ako aj preberanie poľnohospodárskych podnikov mladými ľuďmi;
 59. konštatuje, že kvalita mäsa z oviec a kôz do veľkej miery závisí od zdrojov ich potravy a že podmienky hospodárskej súťaže v odvetví oviec a kôz sa preto v jednotlivých

regiónoch v rámci EÚ veľmi líšia;

60. vyzýva vnútroštátne orgány na zabezpečenie toho, aby výrobcovia mali prístup na trhy a aby sa zriadili špecializované obchody;

Brexit a obchodné dohody

61. žiada Komisiu, aby preskúmala, ako bude trh s ovčím mäsom vyzerat' po brexite, a zaviedla opatrenia potrebné na zabránenie závažným narušeniam trhu vrátane vytvorenia efektívnejšej záchranej siete pre ceny a trhy v záujme ochrany odvetvia pred vplyvom brexitu;
62. vyzýva Komisiu, aby bola opatrná pri rokovaní o nových dohodách o voľnom obchode s Novým Zélandom a Austráliou, kým neanalyzuje vplyv brexitu na chov oviec a kôz, a to najmä pokiaľ ide o budúcnosť kvóty pre ovčie mäso vo výške 287 000 ton ekvivalentu jatočnej hmotnosti, ktorú EÚ poskytuje Novému Zélandu, ktorá sa využíva v priemere na približne 75 %, pričom približne 48 % ide do Spojeného kráľovstva, a kvóty pre ovčie mäso vo výške 19 200 ton ekvivalentu jatočnej hmotnosti, ktorú EÚ poskytuje Austrálii a ktorá sa využíva v priemere takmer na 100 %, pričom približne 75 % ide do Spojeného kráľovstva;
63. zastáva názor, že nové dohody o voľnom obchode by mali ustanoviť, že kvóty Nového Zélandu a Austrálie na vývoz jahňaciny do EÚ sa rozdelia do dvoch samostatných kategórií pre čerstvé alebo chladené a pre mrazené mäso; pripomína, že hoci sa jahňatá v EÚ veľmi často predávajú vo veku 6 alebo 9 mesiacov, na Novom Zélande sa často predávajú vo veku 12 mesiacov; zdôrazňuje, že preferenčný prístup na trh by sa nemal rozšíriť nad existujúce colné kvóty;
64. pripomína, že Európsky parlament identifikoval ovčie mäso ako obzvlášť citlivú položku v rokovaní o dohode o voľnom obchode s Novým Zélandom a podporil prípadné vylúčenie najcitlivejších odvetví vo svojom uznesení z 26. októbra 2017, ktoré obsahuje odporúčanie Európskeho parlamentu Rade k navrhovanému rokovaciemu mandátu na obchodné rokovania s Novým Zélandom¹;
65. opakovane zdôrazňuje, že každá dohoda o voľnom obchode musí v plnej miere rešpektovať prísne normy EÚ v oblasti dobrých životných podmienok zvierat, životného prostredia a bezpečnosti potravín; konštatuje, že súčasné colné kvóty pre Nový Zéland majú vplyv na produkciu ovčieho mäsa v EÚ;
66. vyjadruje znepokojenie nad listom, ktorý USA a ďalších šesť významných poľnohospodárskych vývozcov (Argentína, Brazília, Kanada, Nový Zéland, Thajsko a Uruguaj) zaslalo 26. septembra 2017 zástupcom Spojeného kráľovstva a EÚ vo Svetovej obchodnej organizácii (WTO) pri príležitosti vnútorných diskusií o možnom prerozdelení dovozných colných kvót medzi Spojené kráľovstvo a zostávajúce členské štáty EÚ;
67. zdôrazňuje, že je veľmi dôležité, aby sa zachoval súčasný podiel Spojeného kráľovstva na colných kvótach po jeho vystúpení z EÚ, a že je dosiahnutá dohoda, podľa ktorej ani trh v Spojenom kráľovstve, ani trh v EÚ nebude presýtený dovážaným mäsom z oviec,

¹ Prijaté texty, P8_TA(2017)0420.

- aby sa zabránilo negatívnym dôsledkom pre výrobcov v Spojenom kráľovstve a EÚ;
68. chápe závislosť britského sektora ovčieho mäsa od trhu EÚ, ale domnieva sa, že táto situácia predstavuje výzvy aj príležitosti;
 69. domnieva sa, že vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ by malo byť príležitosťou na ďalší rozvoj európskeho odvetvia oviec a kôz s cieľom znížiť závislosť EÚ od dovozu ovčieho a kozieho mäsa z Nového Zélandu;
 70. vyjadruje poľutovanie nad tým, že viac ako 1 400 európskych poľnohospodárskych produktov chránených zemepisným označením nemá automatickú výhodu porovnateľnej ochrany na trhoch tretích krajín zahrnutých v medzinárodných obchodných dohodách, ktoré vyrokovala EÚ;
 71. žiada, aby sa neistá situácia chovateľov oviec a kôz zohľadnila pri uzatváraní ďalších obchodných dohôd s tretími krajinami, konkrétne tým, že sa uvedú ako citlivé odvetvia alebo sa úplne vylúčia z rokovaní, aby sa zabránilo ustanoveniam, ktoré by mohli nejako ohroziť európsky model výroby alebo poškodiť miestne či regionálne hospodárstva;
 72. zdôrazňuje, že výrobné náklady a normy hlavných krajín vyvážajúcich mäso z oviec a kôz sú významne nižšie ako v Európe;
 73. zdôrazňuje, že týmto sektorom by sa malo poskytnúť primerané zaobchádzanie, napríklad prostredníctvom zavedenia colných kvót alebo primeraných prechodných období, s náležitým zohľadnením kumulatívneho účinku obchodných dohôd na poľnohospodárstvo, alebo dokonca ich vylúčenia z rámca rokovaní;
 74. zdôrazňuje v tejto súvislosti najmä závažné problémy, ktoré prinášajú obavy o dobré životné podmienky zvierat a environmentálny vplyv dlhých dopravných trás zo vzdialených krajín alebo do nich;
 75. vyzýva Komisiu, aby zaviedla povinný regulačný systém EÚ na označovanie výrobkov z ovčieho mäsa, možno aj s jednotným logom EÚ, aby sa spotrebiteľom umožnilo rozlišovať medzi výrobkami z EÚ a tretích krajín; navrhuje, že takéto označenie by mohlo byť certifikované pomocou viacerých kritérií vrátane systému zabezpečenia kvality v poľnohospodárskych podnikoch a označovania krajiny pôvodu, aby spotrebiteľia boli plne informovaní o mieste pôvodu výrobku;
 76. domnieva sa, že takýto systém musí byť navrhnutý tak, aby sa zabránilo oslabeniu existujúcich systémov propagačného označovania na úrovni členských štátov a na regionálnej úrovni;
 77. vyzýva Komisiu, aby poskytovala pomoc pri otvorení vývozných trhov pre ovčie mäso a droby z EÚ v krajinách, kde sa v súčasnosti uplatňujú zbytočné obmedzenia;
 78. vyzýva Komisiu, aby zvažila zvýšenie vývozu do krajín severnej Afriky, ktorá je rastúcim trhom, ktorý oceňuje kvalitu a bezpečnosť potravín, ktoré zaručuje EÚ;
 79. vyzýva Komisiu, aby vypracovala správy o možných cieľových trhoch pre kozie a ovčie mäsové a mliečne výrobky z EÚ;

80. vyzýva Komisiu, aby propagovala kvalitu výrobkov vyvážaných z EÚ, a to najmä na základe prísnych hygienických noriem a vysledovateľnosti, ktoré zaručujú, že ovčie a kozie mäso má vyššiu kvalitu ako mäso vyvážané z Nového Zélandu a Austrálie; poukazuje na to, že osobitný dôraz EÚ na kvalitu by sa mal zdôrazňovať s cieľom podporiť spotrebu európskych ovčieho a kozieho mäsa;

Elektronický identifikačný systém

81. naliehavo žiada Komisiu a členské štáty, aby zväzili harmonizáciu úrovni tolerancie pri postihovaní chovateľov hospodárskych zvierat za neúmyselné chyby pri značkovaní oviec a uplatňovaní systému elektronickej identifikácie pod prísnu podmienkou, že to nebude viesť k akceptovaniu vyššej miery chybovosti ako v prípade preventívnej starostlivosti o zdravie zvierat a že je to odôvodnené na základe prístupu „jedno zdravie“;
82. uznáva význam jednotného prístupu k preventívnej starostlivosti o zdravie zvierat v Únii a jej zlepšovania;
83. zdôrazňuje, že členské štáty by mali vykonávať právne predpisy bez výnimky;
84. poukazuje na to, že miera strácania ušných štítkov je vyššia u extenzívne pasených oviec v oblastiach s prírodnými obmedzeniami než u iných hospodárskych zvierat v nížinných systémoch, a žiada Komisiu, aby túto skutočnosť uznala;
85. žiada Komisiu a členské štáty, aby preskúmali možnosť vytvorenia zjednodušeného identifikačného systému pre malé stáda v extenzívnej výrobe určené na miestnu spotrebu bez toho, aby bola narušená účinná vysledovateľnosť výrobkov, a zaviedli pružnejšie ustanovenia orientované na rast, pokiaľ ide o používanie elektronickej ušných štítkov;
86. konštatuje, že identifikačné systémy by mali byť navrhnuté tak, aby sa minimalizovala byrokracia; zdôrazňuje, že výrobcovia s nízkymi príjmami budú potrebovať finančnú pomoc, ak majú inštalovať drahé a povinné systémy elektronickej identifikácie;

Zdravotné aspekty

87. konštatuje, že výskyt ohnisk chorôb zvierat má ničivé dôsledky pre dobré životné podmienky zvierat, poľnohospodárov a miestnych obyvateľov;
88. zdôrazňuje, že zdravie ľudí a zvierat musí byť vždy prioritou;
89. domnieva sa, že je potrebných viac opatrení na predchádzanie cezhraničným ohniskám chorôb zvierat, zníženie vplyvu rezistencie voči antibiotikám a propagáciu očkovania v záujme boja proti šíreniu infekcií u oviec a kôz;
90. vyzýva Komisiu, aby poskytovala stimuly a podporu chovateľom oviec a kôz, ktorí preukážu, že dosiahli vysokú zaočkovanosť svojich zvierat, v súlade s Európskym akčným plánom „jedno zdravie“ proti antimikrobiálnej rezistencii, pretože inak majú chovatelia len málo trhových stimulov, aby tak urobili;
91. vyzýva Komisiu, aby zlepšila svoju schopnosť reagovať na výskyt ohnisk chorôb zvierat, napríklad katarálnej horúčky oviec, prostredníctvom novej stratégie EÚ

v oblasti zdravia zvierat, financovania výskumu, náhrady strát, zálohových platieb atď.;

92. vyzýva na vypracovanie plánu na prevenciu chorôb a úmrtnosti samčích kozliat na základe skutočnej hodnoty zvierat a stanovenia dobrých životných podmienok samčích kozliat aj kôz za prioritu;
93. vyzýva Komisiu, aby uľahčila využívanie imunoprecíznych očkovacích látok ako prvé opatrenie na boj proti možnému výskytu ohnísk chorôb zvierat v týchto odvetviach;
94. zdôrazňuje potrebu zlepšiť dostupnosť liekov a veterinárnych liečiv pre odvetvia oviec a kôz na úrovni EÚ prostredníctvom podpory farmaceutického výskumu a jednoduchšieho schvaľovania ich uvedenia na trh;
95. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prehodnotili úroveň monitorovania zdravia voľne žijúcich zvierat, najmä v oblastiach s extenzívnym chovom stád;

Predátory

96. pripomína, že šírenie predátorov je dôsledkom, okrem iného, súčasných právnych predpisov EÚ zameraných na zachovanie pôvodných druhov voľne žijúcich živočíchov;
97. podporuje preskúmanie príslušných príloh smernice o biotopoch s cieľom kontrolovať a riadiť šírenie predátorov v určitých oblastiach pasenia;
98. vyzýva Komisiu, aby vzala do úvahy flexibilitu, ktorú umožňuje uvedená smernica, s cieľom riešiť tieto problémy tak, aby sa neohrozil udržateľný rozvoj vidieckych oblastí;
99. zdôrazňuje potrebu objektívneho, vedeckého prístupu, ktorý zohľadňuje správanie zvierat, vzťahy medzi predátormi a korisťou, presné regionálne vyčíslenie rizika predácie zo strany druhov uvedených v smernici o biotopoch, hybridizáciu, dynamiku pasienkov a iné ekologické otázky pri každom zvažovanom návrhu;
100. zdôrazňuje, že útoky vlkov a nechránených krížencov vlka a psa na stáda sú na vzostupe aj napriek mobilizácii čoraz väčších zdrojov, ktoré sú čoraz nákladnejšie pre chovateľov aj spoločnosť;
101. konštatuje, že obmedzenia odporúčaných a zavedených opatrení na ochranu stád sú zjavné, keďže počet stratených zvierat sa podstatne zvýšil;
102. poukazuje na to, že táto neúčinnosť teraz spochybňuje budúcnosť ekologických modelov chovu, napríklad pastierstva, keďže niektorí chovatelia začínajú zatvárať svoje zvieratá, čo napokon povedie nielen k opusteniu veľmi rozsiahlych oblastí a vzniku veľkého rizika požiarov a lavín, ale aj k prechodu podnikov na intenzívnejšie formy poľnohospodárstva;
103. vyzýva Komisiu a členské štáty, ako aj regionálne a miestne orgány, aby v konzultácii s poľnohospodármi a ostatnými zúčastnenými stranami zvažovali opatrenia na rozvoj vidieka v záujme ochrany stád, poskytovali náležitú náhradu strát spôsobených útokmi veľkých dravcov vrátane tých, ktoré nie sú chránené podľa smernice o biotopoch, a prispôsobili pomoc v záujme obnovy stád;

104. domnieva sa, že je potrebné prijať kroky na preskúmanie stavu ochrany dravcov v rámci Bernského dohovoru;
105. naliehavo vyzýva členské štáty, aby vykonávali odporúčania obsiahnuté v uvedenom dohovore s cieľom zabrániť rozšíreniu krížencov vlka a psa, pretože ohrozujú ochranu druhu *Canis lupus* a sú vo veľkej miere zodpovedné za útoky na ovčie a kozie stáda;
106. berie na vedomie čiastočný úspech systémov na opätovné nasadenie línií ovčiarskych psov ako prostriedku na odstrašenie vlkov, alebo aspoň krížencov;
107. navrhuje, aby sa vybrali „vlčí ombudsmeni“, ktorí budú sprostredkovateľmi medzi rôznymi dotknutými záujmami a v sporoch týkajúcich sa štatútu ochrany a potreby kompenzácie strát spôsobených vlkami, a to v nadväznosti na úspešný model „medvedích ombudsmenov“ v niektorých členských štátoch;
108. vyzýva Komisiu, aby vzala do úvahy odporúčania Európskeho parlamentu uvedené v jeho uznesení z 15. novembra 2017 o Akčnom pláne pre prírodu, ľudí a hospodárstvo;
109. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby s cieľom zlepšiť situáciu v oblasti zamestnanosti v týchto odvetviach vypracovali programy zamerané na zlepšenie výcviku strážnych a ovčiarskych psov a poskytovanie odbornej prípravy na ich správne využitie v chovateľských podnikoch a aby na tento účel bezodkladne zlepšili cezhraničnú spoluprácu a výmenu nápadov a úspešných postupov medzi správnymi orgánmi, chovateľmi hospodárskych zvierat a ochrancami prírody, pokiaľ ide o veľké dravce;
110. vyzýva na zriadenie chránených oblastí pasienkov, kde možno regulovať veľké dravce tak, aby návrat veľkých dravcov nevedol k ústupu chovateľských postupov priaznivých pre dobré životné podmienky zvierat (migračný chov oviec, voľné ustajnenie atď.) alebo tradičného poľnohospodárstva a pasienkového chovu (vysokohorské letné pasienky);

Bitúnky

111. konštatuje, že koncentrácia v odvetví bitúnkov je na vzostupe, čo odráža skutočnosť, že skupiny v odvetví spracovania mäsa kontrolujú celý reťazec mäsového priemyslu od živých zvierat až po balené čerstvé mäso, čo vedie nielen k dlhším dopravným trasám pre živé zvieratá, ale aj k vyšším nákladom a nižšej ziskovosti výrobcov;
112. vyzýva Komisiu, aby určila podporné opatrenia na zriaďovanie miest zabíjania a zjednodušenie povolovacích postupov;
113. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby rozvíjali miestne siete, ktoré môžu pôsobiť ako páky na zvyšovanie príjmov uľahčovaním zriaďovania miestnych a mobilných bitúnkov, ktoré sú nevyhnutné pre štruktúrovanie týchto odvetví;

Odborná príprava

114. vyzýva členské štáty, aby zaviedli programy odbornej prípravy zástupcov týchto odvetví zameranej na to, ako zhodnotiť výrobky tak, aby mohli konkurovať iným mäsovým a mliečnym výrobkom;
115. považuje za nevyhnutné, aby sa v členských štátoch, kde je tento typ chovu bežnejší,

zriadili pastierske školy so zameraním na sezónny presun zvierat s cieľom poskytnúť alternatívny zdroj zamestnanosti v chove hospodárskych zvierat, ktorý bude podporovať generačnú obnovu a zároveň prispievať k posilňovaniu dôstojnosti a spoločenského uznania tradičného povolania pastiera hospodárskych zvierat;

116. považuje za nevyhnutné zjednodušiť nielen inovácie (chovateľské postupy, nové výrobky atď.), ale aj poradenstvo a úvodnú a priebežnú odbornú prípravu v odvetviach chovu oviec a kôz;

Ďalšie body

117. vyzýva Komisiu, aby vykonávala a presadzovala príslušné právne predpisy EÚ, najmä smernicu Rady (ES) č. 1/2005 z 22. decembra 2004 o ochrane zvierat počas prepravy;
118. považuje za potrebné vykonať rozsudok Súdneho dvora Európskej únie, ktorý rozhodol, že ochrana dobrých životných podmienok zvierat nekončí na vonkajších hraniciach EÚ a že prepravcovia zvierat, ktoré sa vyvážajú z Európskej únie, musia preto dodržiavať pravidlá EÚ v oblasti dobrých životných podmienok zvierat aj mimo EÚ;
119. upozorňuje na nedostatok vody v mnohých oblastiach chovu oviec a kôz, najmä v oblasti Stredozemného mora, čo sa len zhorší s globálnym otepľovaním;
120. zdôrazňuje preto, že je potrebné zabezpečiť lepšie hospodárenie s vodnými zdrojmi prostredníctvom prispôbených zariadení s ohľadom na rozloženie zrážok počas roka a udržateľnosť;

o

o o

121. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.